

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/763/2015
Identifikačné číslo spisu:	7110216418
Dátum vydania rozhodnutia:	22.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7110216418.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu ŠTART, spol. s r.o., so sídlom v Prešove, Mukačevská č. 59, IČO: 31 693 504, zastúpeného JUDr. Tiborom Šafárikom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 22, proti žalovanému JUDr. C. V., advokátovi so sídlom v F., zastúpenému JUDr. Ingrid Čisárovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Floriánska č. 16, o zaplatenie 1 290,94 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 37 C 18/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 31. októbra 2013 sp. zn. 4 Co 239/2011, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 1 290,94 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný získal ako právny zástupca Slovenského združenia telesnej kultúry Bratislava v konaní, ktoré sa viedlo proti žalobcovi a bolo vedené na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 Co 283/2006, v ktorom bolo žalovanému priznané právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 38 891 Sk, ktorú sumu žalobca žalovanému poukázal na jeho účet dňa 20. júna 2007. V dôsledku nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 160/07 došlo k obratu v úspešnosti účastníkov v spore, čo viedlo k zastaveniu konania vedeného pred Okresným súdom Prešov spod sp. zn. 13 C 80/2001. V dôsledku zastavenia konania došlo aj k zrušeniu výroku o náhrade trov konania v rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 1 Co 283/2006, v dôsledku čoho žalovaný získal vyplatením trov bezdôvodné obohatenie.

2. Okresný súd Košice I rozsudkom z 11. marca 2011 č.k. 37 C 18/2011-34 žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil nedostatkom pasívnej legitímácie žalovaného. Uviedol, že v danom prípade bezdôvodne sa obohatil ten, komu bola priznaná náhrada trov konania (§ 142 ods. 1 a § 149 ods. 1 O.s.p.) rozsudkom, ktorý bol neskôr zrušený nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky a tým bol v pôvodnom konaní žalobca - Slovenské združenie telesnej kultúry, ktorému bola priznaná náhrada trov konania vo výške 38 891 Sk, ktorú bol pôvodný žalovaný 1/ ŠTART, spol. s r.o. Prešov povinný zaplatiť advokátovi JUDr. C. V.. Právne vec posúdil podľa § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, § 488, § 489 Občianskeho zákonníka a § 137, § 142 a § 149 O.s.p. s prihliadnutím na

judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď rozsudky sp. zn. 4 Cdo 122/2003 a 2 Obdo 3/1993, R 104/1994).

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 31. októbra 2013 sp. zn. 4 Co 239/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného, pretože v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré pozostáva zo zaplatenej náhrady trov konania podľa právoplatného a neskôr zrušeného súdneho rozhodnutia, ak v súlade s týmto rozhodnutím bola náhrada trov zaplatená do rúk alebo na účet advokáta zastupujúceho účastníka, ktorému bola náhrada trov konania prisúdená, nie je pasívne legitimovaným subjektom na vydanie bezdôvodného obohatenia advokát, ale sám účastník, ktorému bola náhrada trov prisúdená. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal 20. februára 2014 žalobca dovolanie s odôvodnením, že mu v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal tiež nesprávnu aplikáciu súdom označených rozhodnutí na odlišný skutkový stav v prejednávanej veci. Zastával názor, že v danom prípade ide o bezdôvodné obohatenie získané žalovaným plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Namietal tiež nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré je porušením práva na spravodlivé konanie, ktoré zakladá vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Žiadal napadnutý rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

6. Dovolanie bolo podané 20. februára 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu, ktorým dovolateľ prejavuje vôľu, aby bol uskutočnený dovolací prieskum.

8.1. Dovolanía podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritorný dovolací prieskum.

8.2. Tie dovolanía podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

10. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p.
11. Dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. Dovolanie žalobcu teda v zmysle § 238 O.s.p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.
12. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolať procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.
13. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizáciu jeho procesných oprávnení [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].
14. Namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikátúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/216; obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.
15. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).
16. Z dôvodov uvedených vyššie dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinkov umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.
17. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).
18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.